

RUTESPIRINEUS
Rutes de muntanya, senderisme i excursions

Patrimoni
històric

Paisatges
pintorescos

De Sort a Gerri de la Sal per Estac, Mencui i Peramea

Ruta pels antics camins que comunicaven Bressui, Enviny, Montardit, Estac, Mencui i Peramea al vessant occidental del riu Noguera Pallaresa

Sort, Pallars Sobirà, Lleida, Catalunya, Espanya

Dificultat Notable

Temps total efectiu 9:30h

Distància total 33 km

Desnivell acumulat + 1.764m / - 1.854m

Altitud mínima 607m

Altitud màxima 1.340m

Punt de sortida / arribada Hotel Les Brases - Sort

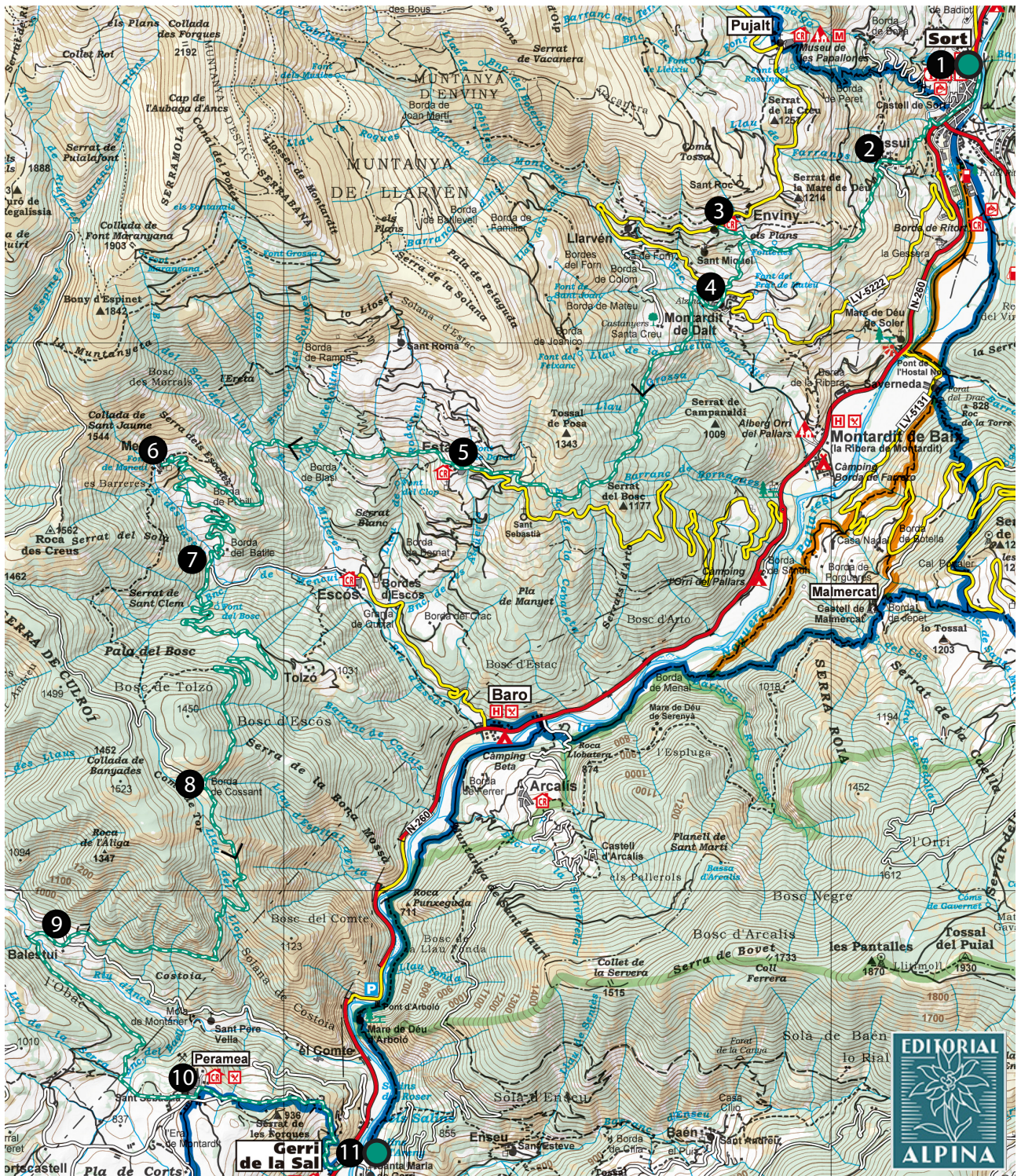

Població més propera Sort

Ruta patrocinada per l'Hotel Restaurant
Les Brases de Sort, al cor del Pallars Sobirà.

Avinguda Generalitat, 27, s/n, 25560 Sort (Pallars Sobirà)
info@hotelbrases.com - 973 621 071
www.hotelbrases.com

Aquest croquis aproximat amb l'itinerari de la ruta ha estat creat a partir del mapa "Ramat de Camins. Ramat de l'Est. 1:50.000." propietat de l'Editorial Alpina.

	itinerari		sentit de la ruta		inici / final
---	-----------	---	-------------------	---	---------------

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Hotel Les Brases - Sort	0:00h	693m	42.415018°	1.132340°
2 Bressui	0:25h	838m	42.406823°	1.123109°
3 Enviny	1:10h	1.150m	42.401098°	1.1146040°
4 Montardit de Dalt	1:30h	945m	42.394472°	1.104522°
5 Estac	3:10h	1.170m	42.381132°	1.076102°
6 Mencui	4:50h	1.261m	42.380748°	1.042576°
7 Cruïlla d'Escós	5:35h	940m	42.372265°	1.048322°
8 Borda de Cossant	6:55h	1.339m	42.354261°	1.048407°
9 Balestui	7:55h	865m	42.341130°	1.032474°
10 Peramea	8:50h	902m	42.328816°	1.048266°
11 Gerri de la Sal	9:30h	607m	42.323489°	1.064856°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- Caminar pels **vessants muntanyosos** esquitxats de petits poblets de la **vall de la Noguera Pallaresa**.
- Descobrir el patrimoni de la **pedra seca** del Pallars.
- Les **vistes excepcionals** que tenim durant la ruta.
- Gaudir de l'**aïllament i tranquil·litat** d'aquest racó del Pirineu.

INTRODUCCIÓ

Ruta lineal de 33 km de longitud (només anada) que ens descobreix els petits nuclis de població de l'extrem meridional del Pallars Sobirà caminant pel seu extens patrimoni de camins i parets de pedra seca. L'itinerari que us proposem va des de Sort fins a Gerri de la Sal per la muntanya de Llarvén i d'Estac, passant pels pobles de Bressui, Enviny, Montardit de Dalt, Escàs, Mencui, Balestui i Peramea. És un itinerari exigent pel notable desnivell i distància que cal superar, només recomanat per a caminadors habituats als itineraris de llarga distància.

Aquest recorregut lineal ens permet conèixer el paisatge muntanyenc de la part més meridional del Pallars Sobirà. La ruta transcorre pels antics camins que unien els pobles, enmig d'alzinars i pinedes de pi roig, a través d'un terreny solitari i curull d'història, que continuament ens ofereix àmplies vistes sobre la vall de la Noguera Pallaresa, autèntic eix vertebrador del territori.

SABIES QUE...

El lligam d'aquestes terres i la ramaderia vénen de molt antic? Sembla que ja existia un pastoralisme nòmada tot just després de l'última glaciació, cap al 10.000 aC. A l'edat de bronze ja existia una transhumància de ramats, principalment de ramaderia herbívora, i l'activitat ramadera va arribar al seu màxim apogeu al segle XV. Malauradament, sembla que en aquest segle XXI acabarà desapareixent totalment aquesta activitat històrica que ha esculpit el singular paisatge del Pallars.

MÉS INFORMACIÓ

DURADA: Dia complet

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 9:30h en total: 4:50h des de Sort fins a Mencui i 4:40h des d'aquest poble fins a Gerri de la Sal.

DESNIVELL ACUMULAT: + 1.764m / - 1.854m

DIFICULTAT: Notable. Ruta apta només per a caminadors avesats. L'exigència física és alta, degut al notable desnivell i la distància que cal superar. També cal parar atenció a l'orientació, en alguns punts costa trobar i identificar el camí correcte.

ÈPOCA: Tot l'any.

CARTOGRAFIA:

- Parc Natural de l'Alt Pirineu. 1:50.000. Editorial Alpina.
- Ramat de Camins. Ramat de l'Est. 1 :50.000. Editorial Alpina.
- Base topogràfica de Catalunya 1:25.000. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).

OBSERVACIONS:

- Es tracta d'una ruta llarga i entretinguda, convé tenir en compte les hores de llum i evitar els dies de màxima insolació.
- El camí està senyalitzat amb marques grogues de continuïtat i pals indicadors a les cruïlles, tot i això, cal estar atents perquè en algun tram pot resultar perdedor. Es recomana l'ús de dispositiu GPS.
- Hi ha fonts a Bressui, Enviny, Montardit, Estac, Balestui, Peramea i Gerri de la Sal.
- Des de la cruïlla d'Escós es pot baixar fins a Baro. Per fer-ho, primer agafem una pista fins a Escós i després un camí senyalitzat fins a Baro.
- Per tornar a Sort des de Gerri de la Sal podem fer combinació de vehicles o bé podem agafar l'autobús. Es poden consultar els horaris a www.alsa.es. L'autobús també fa parada a Baro.

NO ET PERDIS..

Visitar la vila closa de Peramea, que encara conserva nombrosos trets del seu passat medieval. Un tipus d'assentament agrupat i compacte, amb els carrers porxats. En aquest poble tan pintoresc també podem admirar la torre dels Colomers, l'església de Sant Cristòfol, l'Om de Peramea i l'extensa panoràmica de l'altiplà del pla de Corts des de la Roca del Castell.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

El punt d'inici de l'excursió se situa a l'**Hotel Restaurant Les Brases de Sort**. Arribem a Sort per la carretera **C-13**. L'hotel Les Brases està situat a la mateixa carretera C-13, just a la sortida del poble pel seu extrem N. La C-13 és la carretera principal que articula i creua tot el poble de cap a cap. A davant de l'hotel hi ha places d'aparcament públic gratuïtes per a estacionar-hi els vehicles.

RECORREGUT

Comencem la ruta a primera hora del matí a **1 l'Hotel Les Brases de Sort (0:00h - 693m)**. Baixem per la carretera en direcció a la Pobla de Segur, passem pel trencall de la N-260 i continuem uns metres més carretera avall fins quasi a l'entrada del poble.

Pugem a la dreta pel **carrer Joaquim Sostres**, seguint les indicacions del Camí Natural de Sort i la Vall d'Àssua en direcció a "Bressui - Enviny". Just en el primer revolt, trobem un cartell a mà esquerra que ens indica el camí cap a Bressui i Enviny. Prenem aquest camí de terra amunt i guanyem alçada per sobre de Sort. Pugem entre feixes i murs de pedra seca i aviat arribem al petit nucli de **2 Bressui (0:25h - 838m)**. Pugem per un carreró estret, deixant la petita **església de Sant Miquel** a la nostra esquerra i, al capdamunt del carrer, just al costat de la **font del Com**, trobem una cruïlla. Deixem de banda el camí de la dreta que se'n va cap a Pujalt - Enviny - Olp i nosaltres continuem cap a l'esquerra, en **direcció a Enviny**. Passem per davant d'un mas i agafem la pista que s'enfila amunt. Més amunt, el camí senyalitzat deixa la pista i torna a recuperar-la un parell de cops. Deixem la pista definitivament i continuem pel camí que passa pel costat d'altives parets de pedra seca i un carrascar esclarissat.

Deixem enrere un primer trencall que ens retornaria cap a Sort. Més endavant ens trobem la **cruïlla cap a Montardit de Baix**, on tornarem d'aquí a uns minuts per continuar la ruta, ara ens apropem un moment fins al pintoresc nucli **3 d'Enviny (1:10h - 1.150m)**. Desfem el camí fins a la **cruïlla cap a Montardit de Baix** i ara seguim les indicacions de Montardit. Baixem, primer en direcció a ponent i tot seguit cap a migjorn, perdent alçada ràpidament per un caminó entre camps de conreu i murs. Passem per sobre d'una granja, travessem la carretera asfaltada i entrem al poble de **4 Montardit de Dalt (1:30h - 945m)**. Baixem fins a l'església de Santa Cecília i seguim un carreró cobert en direcció O que tot seguit es bifurca. Continuem pel ramal de l'esquerra i seguim les indicacions cap a **La Mola i Estac**.

Baixem per un camí herbat, deixem enrere a l'esquerra el trencall cap a la Mola i continuem recte, cap al nucli d'**Estac**. El corriol passa pel costat d'una petit canal i ens porta a travessar el **barranc de Montardit**. Per creuar aquest barranc no hi ha pont, en èpoques de pluges continuades o de fort

desglaç pot resultar difícil travessar-lo. Un cop travessat el torrent, el camí s'enfila pel mig de l'alzinar i, entre les clarianes, gaudim de boniques vistes del poble de Montardit de Dalt. Flanquegem el frondós **alzinar de la Caella**, que a poc a poc es va fent més esclarissat i obert. Arribem a un terreny sorrenc, de composició granítica, i pugem per un greny rocós amunt, en direcció SO, deixant enrere a la nostra dreta la masia i els prats de Santa Creu.

Al capdamunt del serrat trobem un **pal indicador**. Nosaltres tombem a l'esquerra i continuem flanquejant en direcció S per l'alzinar esclarissat. Travessem una fondalada on hi creix una bonica pineda de pi roig i, més endavant, retornem al domini de l'alzinar. Durant una bona estona el camí va flanquejant la muntanya en direcció S fins que, just al tornar cap a ponent, apareix, al fons de vall, el poble d'Arcalís i, més al S, la peculiar silueta de la Roca Punxeguda, el congost d'Arboló i la Geganta Adormida. Anem guanyant altura, quasi imperceptiblement, mentre gaudim d'extenses vistes del Baix Pallars, i arribem a les envistes d'Estac. Baixem per una zona pedregosa on el camí es confon amb la munió de caminois trepitjats per les ovelles. Desemboquem a una pista de terra, que seguim cap a la dreta. Travessem un petit barranc i, tot seguit, deixem la pista i continuem per un camí entre murs de pedra seca. Ja arribant al poble enllacem amb un vial asfaltat i baixem cap a la font de Davall, just a l'entrada del nucli **5** d'**Estac (3:10h - 1.170m)**.

Travessem el poble, deixant l'església enrere a la nostra dreta, i continuem en direcció a ponent. A la sortida d'Estac trobem les **indicacions cap a Mencui i Balestui**. Caminem per un terreny obert entre prats i bardisses, parant atenció de no perdre el camí, que en aquest tram es confon amb els corriols de les ovelles. Sovint hem de vorejar algun prat perquè el camí ha quedat embardissat i és intransitable. Anem perdent altura lleugerament i, de tant en tant, trobem marques de pintura groga força desgastades que ens serveixen per saber que anem pel camí correcte. Travessem un barranc sec i continuem baixant entre prats de pastura i petites bosquines, per camins força perdedors i plens de bardisses. Davallem cap a un prat, el travessem avall i arribem a un camí entre murs, més ben definit i que ens endinsa a l'alzinar. Flanquegem la muntanya per un terreny vermellós, amb força pendent, i seguim el camí que s'atansa a la fondalada del barranc de la Font del Llop.

Arribem a una **bifurcació** on hi ha una fletxa groga que indica cap avall, **nosaltres la ignorem** i continuem pel ramal de dalt, senyalitzat també amb pintura groga. Travessem un parell de torrents -el primer per sobre d'un bonic saltant- i, just després de travessar el segon torrent, quan sembla que el camí es perd i abans d'una esllavissada, **pugem de cop cap amunt**, per un corriol desdibuixat que més amunt es va fent més evident. Guanyem alçada ràpidament fent ziga-zagues per entremig d'una roureda i assolim un prat. Girem a l'esquerra i continuem pujant fins que trobem un **pal indicador** de Turisme de Catalunya que ens indica que anem pel bon camí. Enllacem amb un camí més trepitjat i girem a l'esquerra. Pugem, ara més reposadament, per una roureda que es va obrint. Arribem a un **collet** i tombem cap a ponent.

Avançem per un camí ample entre murs de pedra seca a les envistes de Mencui. El camí es va embardissant i no ens queda cap altre remei que anar a buscar la carretera que passa per sota nostre. Baixem esquivant les romegueres i les gavarreres fins atènyer la **pista de terra**. Pugem per la pista, fem un parell de revolts i trobem un pal indicador que és per on havíem d'haver sortit si el camí hagués estat més net. El pas del temps i l'abandonament de l'activitat ramadera està fent que es perdi el valuós patrimoni de camins i parets de pedra seca d'aquestes terres. Continuem per la pista i arribem a les quatre cases mig enrunades que conformen el nucli de **6 Mencui (4:50h - 1.261m)**.

Atenció: des de Mencui el sender senyalitzat continua cap a la **borda de Cossant**, però en el moment de redactar-se la present guia aquest tram de ruta és impracticable degut a una esllavissada. Per tant, deixem de banda el camí cap a la borda de Cossant, que continua per sota del poble, i davallem per la pista de Mencui (per on hem pujat anteriorment) cap a **Escós**.

Baixem per la pista de terra entre prats de pastura, passem la borda de Pubill i, just després de travessar un parell de barrancs, arribem a la **7 cruïlla d'Escós (5:35h - 940m)**. En aquest punt deixem la pista de l'esquerra, que baixa cap a Escós i Baro, i nosaltres agafem la pista de la dreta que s'enfila cap al **bosc de Tolzó**. La pista va fent llaçades i guanyant altura enmig d'una esplèndida pineda de pi roig. Deixem enrere diversos trencalls i pistes de desemboscar i, seguint sempre per la pista principal, arribem a les restes de la **8 borda de Cossant (6:55h - 1.339m)**, on enllacem novament amb el camí. Aquest és el punt més elevat de tot el recorregut i, des d'aquí, mirant cap al NE, tenim bones vistes de l'Alt Pirineu, la Torreta de l'Orri i, més enrere, el massís del Montcalm, presidit per la Pica d'Estats (3.143m), el cim més alt del Pirineu català.

Deixem la pista i agafem el camí senyalitzat que passa per sota de les restes de la borda de Cossant. El sender baixa pel llom arbrat en direcció a migjorn fins a una altra borda en ruïnes. Continuem en la mateixa direcció uns metres més fins que tombem a l'esquerra i descendim vorejant el contrafort pel vessant de llevant. Més avall girem sobtadament cap a ponent i ens sorprenen les vistes sensacionals del pla de Corts, la Geganta Adormida i Peramea. Continuem descendint per un vessant orientat al SO, enmig de brolles de romaní i d'un bosc cremat, on només en queden alguns troncs de pins socarrimats. El camí perd altura sense treva i ens porta a travessar el **barranc del Llop -o llau del Llop**, que és com s'anomena en aquestes terres als barrancs que romanen secs la major part de l'any-. Passem per sota d'unes imponents parets calcàries, caminem per un camí empedrat i anem vorejant la Roca de Sant Pere Vell tot contemplant el paisatge i la vegetació mediterrània. Després d'una baixada prolongada arribem a un nou tram entre murs. Resseguim la paret de pedra seca, passem per sobre d'una granja de vaques, travessem la carretera i entrem a **9 Balestui (7:55h - 865m)**.

Sortim del poble pel costat de les ruïnes de la malaurada església i baixem per un **tram empedrat** fins a un pontet de fusta per on travessem el **riu d'Ancs**.

Després de travessar el riu d'Ancs, comencem a pujar per un bonic alzinar. Deixem de banda una cruïlla i el camí cap a la Masia d'Enjaume i Bretui, i continuem cap a Peramea. Arribem a un petit collet rocós i baixem cap al pla de Corts, ja a les envistes de Peramea. Passem per una zona de conreus i camps de cereals i enfilem els últims metres per un camí fins al nucli de **10 Peramea (8:50h - 902m)**.

Passem per davant de la font de la Plaça i l'Om de Peramea i girem per un carrer a l'esquerra en direcció al cementiri. A mig carrer, amagat darrere d'uns contenidors d'escombraries, surt el camí cap a Gerri de la Sal. Comencem l'últim tram de l'excursió davallant suaument entre prats de pastura. Passem una casa i, poc després, enllacem amb la carretera asfaltada. Seguim la carretera cap a l'esquerra, fem una recta i, just quan el vial gira, agafem un corriol que s'enfila i que ens permet fer dreuera. Més enllà tornem a entroncar amb l'asfalt, fem uns metres pel voral i, just després del revolt, reprenem el camí a la dreta. Baixem sense treva per un vessant pedregós cobert d'herbeis que ens condueix fins a l'últim poble de la ruta. Entrem a Gerri per un carreró estret entre murs i desemboquem el bell mig del poble, amb el monestir de Santa Maria enfront. Girem a l'esquerra, passem per la plaça del Mercadal, on hi ha el Museu de la Sal, baixem per unes escales i arribem a la carretera, punt final de la ruta a **11 Gerri de la Sal (9:30h - 607m)**.

ELS ANTICS CAMINS EMPEDRATS

Just sortint de Balestui podem observar un magnífic tram de camí empedrat. Ens trobem al camí vell de Balestui, una via de comunicació tradicional àmpliament utilitzada des de l'edat mitjana i fins al segle XX pels habitants d'aquests nuclis i també per traginers, pastors, comerciants i viatgers. L'empedrat dels camins pallaresos apareix en els trams de més pendent i està compost pel *batén* -que són les pedres grans que es col·loquen transversalment al camí i aporten solidesa, fixen el camí i ajuden a frenar el bestiar de càrrega si rellisca- i l'*engravat* -que són les pedres més petites col·locades de manera ordenada entre *batén* i *batén*-. Complementant l'empedrat, els murs de pedra seca ajudaven a delimitar el camí i els seus marges.

Font: A peu. 13 passejades i excursions pel Pallars Sobirà. Volum II. Arola Editors.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Museu de les Papallones de Catalunya

El Museu de les Papallones de Catalunya, al nucli de població de Pujalt, dins del terme municipal de Sort, és un centre d'interpretació, investigació i divulgació dedicat a les papallones i a les seves relacions amb el medi i els processos en què intervenen. (Més informació i horaris de visita: www.papallones.net)

Coordenades GPS: 42.416452° 1.111195°

Activitats aquàtiques al riu Noguera Pallaresa

Sort i el riu Noguera Pallaresa han esdevingut durant els darrers anys tot un referent mundial per a la pràctica dels esports d'aventura; i molt especialment pel que fa al caiac en aigües braves, el ràfting i el barranquisme. A Sort i a la resta de pobles de la vall del riu Noguera Pallaresa hi trobareu una àmplia oferta d'empreses que ofereixen aquestes activitats.

Coordenades GPS: 42.409109° 1.130185°

Castell de Sort

El castell dels Comtes de Pallars, o Castell de Sort, està situat entre el nucli antic de Sort i l'àrea on ara hi ha l'escola i l'institut. El castell data dels segle XIII, encara que, posteriorment, a finals del segle XV, fou reconvertit en palau. Actualment se'n conserven la torre de l'homenatge -una gran torre de planta circular-, diversos murs, una porta dovellada i dos finestrals gòtics.

Coordenades GPS: 42.412301° 1.129917°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

Descobreix tot el que t'oferim i viu els Pirineus com mai ho has fet!

Guies Web i Pdf gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar gratuïtament-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Recomanacions Rutes Pirineus

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes de senderisme i alta muntanya que us proposem a la web. Hotels, restaurants, museus, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!

Serveis per a organismes i empreses

Creem i elaborem continguts d'itineraris de senderisme i d'alta muntanya per a organismes i empreses (díptics, tríptics, format web, APP per a mòbils,...). També us oferim la possibilitat de patrocinar els nostres continguts i així promocionar-vos en diversos espais de la nostra web.

www.rutespirineus.cat | info@rutespirineus.cat